

De Bieteltje

DRIEMAANDELIJKS TIJDSCHRIFT VAN
NATUURVERK GROEP MARKVALLEI

JAARG. 28 NR. 4: OKT/NOV/DEC 2009

Afgiftkantoor: 2320 Hoogstraten
V.U.: Wim Verschraegen – Vooraard 10 – 2322 Minderhout

COLOFON

't Bieteutje is het kwartaalblad van Natuurwerkgroep Markvallei.
Deze werkgroep vormt de koepel van de volgende verenigingen :

Natuurpunt Markvallei VZW
J.N.M. Markvallei VZW
V.M.P.A. Hoogstraten VZW
V.E.L.T. Noorderkempen VZW

DAGELIJKS BESTUUR NATUURPUNT MARKVALLEI

VOORZITTER Drej Oomen Klein Eyssel 29 a - 2328 Meersel-Dreef ☎ 03 315 02 45 / ☎ 0476 53 58 44 <i>drej.oomen@pandora.be</i>	SECRETARIS Pol Vandersteen Vrijheid 170 d - 2320 Hoogstraten ☎ 03 314 07 12 / ☎ 0475 83 26 46 <i>pol.vandersteen@skynet.be</i>
PENNINGMEESTER Jaak Brosens Kerkstraat 48 - 2328 Meerle ☎ 03 315 74 41 / ☎ 0495 26 74 41 <i>Jaak.Ria.Brosens@telenet.be</i>	DE KLAPEKSTER Koen Verschueren Klinketstraat 19 - 2323 Wortel ☎ 03 314 24 15 / ☎ 0472 91 35 11 <i>koen.verschueren1@telenet.be</i>
VERENIGINGSWERKING Ingrid Brosens Vooraard 10 - 2322 Minderhout ☎ 03 314 47 75 / ☎ 0497 28 18 66 <i>ingridwim@hotmail.com</i>	WERKGROEP NATUURSTUDIE Stijn Leestmans Bavelstraat 16 - 2310 Rijkvorsel ☎ 0479 93 21 12 <i>stijnleestmans@hotmail.com</i>
WERKGROEP NATUURGEBIEDEN Bart Hoeymans Leemakker 7 - 2320 Hoogstraten ☎ 0479 79 93 61 <i>bart.hoeymans@hotmail.com</i>	WERKGROEP BELEID ONDERVOORZITTER Bart Royens Ganzenstraat 4 - 2340 Beerse ☎ 014 77 02 07 <i>bart.karolien@scarlet.be</i>
REDACTIE 'T BIETEUTJE Wim Verschraegen Vooraard 10 - 2322 Minderhout ☎ 03 314 47 75 / ☎ 0497 28 18 66 <i>ingridwim@hotmail.com</i>	

Leden van VMPPA, VELT en van andere Natuurpunt- of JNM-afdelingen kunnen zich abonneren op 't Bieteutje door overschrijving van **5,00 EUR** op rekeningnummer 523-0453829-41 onv. Natuurpunt Markvallei met vermelding van " 't Bieteutje 2010 ".

VOORWOORD

Beste leden van Natuurpunt Markvallei,

Dat dit geen vreugdevol voorwoord kan zijn weet iedereen die nauw betrokken is bij de werking van onze afdeling. We hebben de voorbije maand een groot man moeten laten vertrekken. Ons bestuurslid Jaak Brosens werd onverwachts ziek en zijn overlijden, slechts drie weken later, overviel ons allemaal.

De natuur was Jaak zijn leven. Hij was er één van het eerste uur. Decennia lang torste hij samen met anderen de werking van de Hoogstraatse natuurverenigingen. We zijn hem heel dankbaar voor zijn grote inzet en verdienste. Hij heeft onze vereniging voor een groot stuk mee vorm gegeven.

Verder in dit nummer lees je meer over Jaak en zijn leven voor de natuur in het in memoriam dat Jef Leestmans over hem schreef.

Toch is er ook vreugde, noem het ingehouden vreugde. Want de voorbije maand hebben we met onze vereniging opnieuw een heel belangrijke stap voorwaarts gezet. Bezoekerscentrum De Klapenster heeft sinds 1 september een halftijds personeelslid. Chris van Boxel werkt in de Klapenster het Leaderproject verder uit en zorgt tegelijkertijd voor permanentie in ons bezoekerscentrum. De Klapenster is nu van donderdag tot en met zaterdag open van 13 tot 17 uur, en op zondag vanaf 13 uur. En ja, u leest het goed... "bezoekerscentrum". De Klapenster is het negende bezoekerscentrum van Natuurpunt in Vlaanderen. Amper twee jaar na de opening, dat is een op zijn minst fraaie prestatie van onze afdeling. Ook hierover lees je meer, verder in ons Bieteutje.

Belangrijk en hoopvol is ook het overleg met onze Nederlandse "broeders en zusters" over het monitoringproject in de vallei van het Merkske, de inwandeling van het vernieuwde wandelpad in de Halsche Beemden en de mooie gebiedsfolder die vanaf nu verkrijgbaar is in de Klapenster, het relatieve succes van de Wandelschakel en de Nacht van de Vleermuis...

Leuk is ook de vaststelling dat we, mede onder impuls van het gemeentebestuur van Rijkevorsel, de draad weer oppakken met de Dag van de Natuur. Op 22 november verzamelen we om 14 uur aan de Bonte

Klepper om er beheerswerkzaamheden uit te voeren en hopelijk ook flink wat geïnteresseerden te ontvangen.

En er is op 20 december opnieuw een geschenkenbeurs die we samen met Oxfam Wereldwinkel Hoogstraten organiseren. We verwachten weer heel veel mensen op deze dag. De geschenkenbeursdeuren gaan open vanaf 10 uur.

Het jaareinde komt dan stilaan in zicht. Dan wordt het stilaan weer tijd om reikhalzend uit te kijken naar het volgende werkjaar, te beginnen met de nieuwjaarswandeling. Een bijzonder jaar overigens, wat in 2010 is het dertig jaar geleden dat de Wielewaalafdeling in Hoogstraten werd opgericht. En daar kunnen we niet zo maar aan voorbijgaan.

Tot een volgende keer.

Drej Oomen

ACTIVITEITENKALENDER

Vrijdag 2 oktober :

lezing Paul van Rooy

Paul Van Rooy, internaatsopvoeder op het Klein Seminarie, heeft een passie voor natuurfotografie en laat ons kennismaken met foto's van vogels, insecten en zoogdieren uit de streek. Meer info elders in dit Bieteutje.

Waar ? Wanneer? De Klapekster, 20.00 u

Verantwoordelijke: Dreij Oomen (03 315 02 45)

Organisatie: NP Markvallei

Zondag 4 oktober :

zondagswandeling Wortel Kolonie

Jack zal ons zondagnamiddag rondgidsen langs de bossen, heide en vennetjes van Wortel-Kolonie. Paddenstoelen zullen hier zeker niet ontbreken.

Waar ? Wanneer? De Klapekster 14.00 u

Verantwoordelijke: Jack Govaerts (03 315 71 85)

Organisatie: NP Markvallei

Zondag 11 oktober :

JNM Tocht Wortel Kolonie

Vandaag nemen Vincent, Bertien en Nick jullie mee op een spannende tocht door Wortel-Kolonie. De namiddag wordt gevuld met spellen, natuur en een goede portie enthousiasme.

Waar ? Wanneer? De Klapekster 14.00 u

Verantwoordelijke: Vincent Smeekens, (03 295 91 73)

Organisatie: JNM Markvallei

Vrijdag 16 oktober :

lezing Gaume

Tijdens deze lezing laten Ingrid en Wim je kennismaken met de natuurpracht uit het uiterste zuiden van ons land en Noord-Frankrijk. Meer info elders in deze Bieteut.

Waar ? Wanneer? De Klapekster, 20.00 u

Verantwoordelijke: Wim Verschraegen (03 314 47 75)

Organisatie: NP Markvallei

Zondag 18 oktober : op stap met de natuurfotowerkgroep Markvallei

Voortaan gaan we met de fotowerkgroep driemaandelijks afspreken om samen in het veld te fotograferen. Al doende kan men immers veel van elkaar leren. Thema voor deze eerste activiteit zullen we vooral oog hebben voor de herfstpracht. Iedereen van harte welkom!

Waar ? Wanneer? De Klapekster, 14.00 u

Verantwoordelijke: Wim Verschraegen (03 314 47 75)

Organisatie: NP Markvallei

Zondag 18 oktober : beheerswerken Halsche Beemden

We gaan tijdens deze beheerswerken maaien en het maaisel afvoeren.

Waar ? Wanneer? Infobord Halsche Beemden, 09.00 u – 12.00 u

Verantwoordelijke: Bart Hoeymans (0479 79 93 61)

Organisatie: NP Markvallei

Dinsdag 20 oktober : vergadering Verenigingswerking

Waar ? Wanneer? De Klapekster, 20.00 u

Verantwoordelijke: Ingrid Brosens (03 314 47 75)

Organisatie: NP Markvallei

Zondag 25 oktober : paddenstoelenwandeling Wortel Kolonie

Met boeken en tabellen gaan we trachten de paddenstoelen in het veld op naam te brengen. Door het gezamenlijk op te zoeken kunnen we immers veel van elkaar leren en vooral ontdekken welke kenmerken belangrijk zijn bij de determinatie.

Waar ? Wanneer? De Klapekster, 14.00 u met boeken, tabellen, ...

Verantwoordelijke: Bart Hoeymans (0479 79 93 61)

Organisatie: NP Markvallei

Vrijdag 30 oktober : lezing Dominicaanse Republiek

René Sprangers trok met de Vlaamse NGO Wereldsolidariteit naar de Dominicaanse Republiek. Vooral het leven van de Dominicaan zal aan bod komen. Meer info elders in dit Bieteutje.

Waar ? Wanneer? De Klapekster, 20.00 u

Verantwoordelijke: Wim Verschraegen (03 314 47 75)

Organisatie: NP Markvallei

Maandag 2 november :

JNM Sporentocht

Met loupe in de ene en sporengids in de andere hand gaan we op zoek naar sporen in de Halsche Beemden en met wat geluk komen we na het volgen van een spoor wel enkele dieren tegen.

Waar ? Wanneer? De Klapekster, 14.00 u

Verantwoordelijke: Arnold Wittenberg (arnoldwittenberg@gmail.com, 03 315 00 17)

Organisatie: JNM Markvallei

Weekend 5 tot 8 november :

Lac Du Der

Diegene die ingeschreven zijn krijgen persoonlijk nog de nodige praktische informatie. Er zijn nog enkele plaatsen vrij! Wie nog mee wil kan inschrijven bij Ria Van Aelst (ria.vanaelst@telenet.be)

Verantwoordelijke: Ria Van Aelst (03 315 74 41)

Organisatie: NP Markvallei

Zondag 8 november :

JNM Bosspel

Stephanie, Lore en Nina eindigen de vakantie in schoonheid. Een hele namiddag lang zullen ze jullie entertainen met spel en ontspanning.

Waar ? Wanneer? De Klapekster, 14.00u

Verantwoordelijke: Stephanie Smeekens (steppeke@hotmail.com, 03 295 91 73)

Organisatie: JNM Markvallei

Vrijdag 13 november :

lezing Noorwegen – Kroatië – Noord-Italië

Tijdens deze avond komen 3 lezingen aan bod : Bart Hoeymans en Rob Koeken maakten een trektocht met de rugzak in Noorwegen, Rob Koeken en Eline Van Bavel bezochten verschillende natuurparken in Kroatië en Gie Segers en Jee Van Loock ontdekten verschillende gebieden in Noord-Italië. Meer info elders in deze Bieteut.

Waar ? Wanneer? De Klapekster, 20.00 u

Verantwoordelijke: Wim Verschraegen (03 314 47 75)

Organisatie: NP Markvallei

Zondag 15 november : zondagswandeling Castelreesche Heide

Tijdens deze zondagnamiddagwandeling laat Jack je kennismaken met de Castelreese Heide dat met zijn gegraven vennetjes en weilanden volop in ontwikkeling is.

Waar ? Wanneer? De Klapekster 14.00 u

Verantwoordelijke: Jack Govaerts (03 315 71 85)

Organisatie: NP Markvallei

Dinsdag 17 november : grondige kuis de Klapekster

Waar ? Wanneer? De Klapekster, 09.00 u

Verantwoordelijke: Maj Jacobs (03 315 82 09)

Dinsdag 17 november : vergadering Verenigingswerking

Waar ? Wanneer? De Klapekster, 20.00 u

Organisatie: NP Markvallei

Vrijdag 20 november en zaterdag 21 november : plantgoedactie

Naar jaarlijkse gewoonte organiseren we weer samen met het Stadsbestuur deze plantgoedactie. Op vrijdagavond hebben we veel volk nodig om de pakketten klaar te maken.

Wil je zelf plantgoed bestellen? Dit kan op www.hoogstraten.be of via de milieudienst.

Waar ? Wanneer? Gemeentemagazijn: vrijdag 19.00 u, zaterdag 9.00 u.

Verantwoordelijke: Gie Segers (03 315 88 06)

Organisatie: Natuurpunt Markvallei.

Zondag 22 november : eindevaluatie natuurgidsen

Waar ? Wanneer? De Klapekster

Organisatie: CVN

Zondag 22 november : dag van de natuur Bonte Klepper

Meer info elders in deze Bieteut.

Waar ? Wanneer? Brug over kanaal (weg Rijkevorsel-Oostmalle), 14.00 u

Verantwoordelijke: Bart Hoeymans - Drej Oomen (03 315 02 45)

Organisatie: NP Markvallei

Vrijdag 27 november : *lezing onderwaterfotografie*

Rudi Rombouts laat ons kennismaken met de wonderre wereld van de onderwaterfotografie. Meer info elders in dit Bieteutje.

Waar ? Wanneer? De Klapekster, 20.00 u

Verantwoordelijke: Wim Verschraegen (03 314 47 75)

Organisatie: NP Markvallei

Zondag 29 november : *beheerswerken Halsch -Beemden*

Deze voormiddag gaan we maaïen en het maaisel afvoeren, evenals knotten van enkele bomen en het deels afzetten van de houtkant

Waar ? Wanneer? Infobord Halsche Beemden, 09.00 u – 12.00 u

Verantwoordelijke: Bart Hoeymans (0479 79 93 61)

Organisatie: NP Markvallei

Dinsdag 1 december : *vergadering Dagelijks bestuur*

Waar ? Wanneer? De Klapekster, 20.00 u

Verantwoordelijke: Drej Oomen (03 315 02 45)

Organisatie: NP Markvallei

Zondag 6 december : zondagswandeling Strijbeekse Heide/Bleeke Heide

Jack gidst ons langs de heide van de Strijbeekse Heide en laat ons kennismaken met de overwinterende vogels op de Bleeke Heide, gebieden juist over de Nederlandse grens.

Waar ? Wanneer? Kerkplein Meerle 09.00

Verantwoordelijke: Jack Govaerts (03 315 71 85)

Organisatie: NP Markvallei

Vrijdag 11 december : *deadline bieteut*

Alle teksten mogen doorgestuurd worden naar verschraegen.wim@telenet.be

Verantwoordelijke: Wim Verschraegen

Vrijdag 11 december :

lezing Natuurfotografie

Kobe Van Looveren en Erwin Christis laten ons kennismaken met natuurfotografie, het verhaal achter de gemaakte foto's en een boeiende fotoreeks over Belgisch Limburg met als hoogtepunt het Nationaal Park Hoge Kempen. Een absolute aanrader ! Meer info elders in dit Bieteutje.

Waar ? Wanneer? De Klapekster, 20.00 u

Verantwoordelijke: Wim Verschraegen (03 314 47 75)

Organisatie: NP Markvallei

Zondag 20 december :

geschenkbears

Op deze jaarlijkse geschenkenbears, die we samen met Oxfam Wereldwinkel Hoogstraten organiseren, verwachten we weer heel veel mensen. Meer info elders in dit Bieteutje.

Waar ? Wanneer? De Klapekster vanaf 10.00 u

Verantwoordelijke: Drej Oomen (03 315 02 45)

Organisatie: NP Markvallei

Zondag 20 december :

JNM Sinterklaasfeestje

Omdat Kerstmis en Nieuwjaar weer in zicht komen en Sinterklaas, net het land uit is, wordt het tijd om gezellig samen te komen en herinneringen op te halen van het kamp in Sint-Joris-Weert. Voorzien van een kop warme chocomelk bekijken we de foto's en praten we nog wat na. Van dit alles zullen we vast en zeker honger krijgen, maar de meisjes zullen ons met pot en pan bijstaan en een heerlijke maaltijd tevoorschijn toveren.

Waar ? Wanneer? De Klapekster, 14.00 u

Verantwoordelijke: Stephanie Smeekens (steppeke@hotmail.com, 03 295 91 73)

Organisatie: JNM Markvallei

Zondag 3 januari :

nieuwjaarswandeling + nieuwjaarsreceptie

Onze jaarlijkse Nieuwjaarswandeling in Wortel Kolonie mag weer niet ontbreken. Nadien wordt een nieuwjaarsdrink aangeboden.

Waar ? Wanneer? De Klapekster, 09.00 u

Verantwoordelijke: Bart Hoeymans - Jack Govaerts (03 315 71 85)

Organisatie: NP Markvallei

Vrijdag 8 januari :

lezing La Brenne

Bart Royens was deze zomer met zijn gezin op vakantie in La Brenne, een gebied met 1000 meren in Midden-Frankrijk dat een waar vogelparadijs is. Meer info elders in dit Bieteutje.

Waar ? Wanneer? De Klapekster, 20.00 u

Verantwoordelijke: Wim Verschraegen (03 314 47 75)

Organisatie: NP Markvallei

Woensdag 13 - 20 januari :

cursus geologie

Meer info over deze cursus vind je elders in dit Bieteutje.

Inschrijven? Voor 1 jan. bij Wim Verschraegen, leden € 15, niet leden € 18

Waar ? Wanneer? De Klapekster, 19.30 u tot 22.30 u

Verantwoordelijke: Wim Verschraegen (03 314 47 75)

Organisatie: NP Markvallei

vrijdag 15 januari :

diploma-uitreiking natuurgidsen

Waar ? Wanneer? De Klapekster

Organisatie: CVN en NP Markvallei

Vrijdag 22 januari :

lezing Spitsbergen

Riet en Lut De Strooper trokken met het expeditiezeilschip 'de Noorderlicht' naar Spitsbergen. Het belooft een boeiende lezing te worden met beelden uit de Arctische wereld.

Waar ? Wanneer? De Klapekster, 20.00 u

Verantwoordelijke: Wim Verschraegen (03 314 47 75)

Organisatie: NP Markvallei

Zaterdag 30 januari :

praktijkles geologie

Waar ? Wanneer? Het Blak te Beerse, 09.00u – 12.00 u

Verantwoordelijke: Wim Verschraegen (03 314 47 75)

Organisatie: NP Markvallei

Data om te onthouden :

Vrijdag 5 februari : lezing Zuid-Afrika

Zaterdag 20 februari : verenigingsavond

AFSCHEID VAN JAAK BROSENS-PEETERS

Het was een hele schok toen ik vernam dat Jaak op 24 augustus na een korte maar hevige ziekte overleed. Een schok omdat het allemaal zo vlug gegaan is en een schok omdat ik besepte wie we in de afdeling Markvallei verloren hadden.

Het was rond 1985 dat Jaak met zijn familie lid werd van De Wielewaal, 1 van de voorlopers van Natuurpunt. Jaak deed dat met overtuiging, tot aan zijn dood was hij op zo goed als elke activiteit aanwezig en gaf met zijn familie een nieuwe start aan de nog prille natuurvereniging in het Hoogstraatse.

Jaak werd al vlug bestuurslid en nam de ondankbare taak van penningmeester op zich. Voor de andere bestuursleden en leden was dit een hele geruststelling, nooit hebben wij ons zorgen moeten maken over de financiën van de vereniging.

Jaak was ook 1 van de pleiters voor het samengaan van Wielewaal-Hoogstraten en Natuurreservaten Hoogstraten-Rijkevorsel tot de nieuwe vereniging van Natuurpunt Markvallei. Als leraar gaf hij door zijn klasbezoeken zin aan het toenmalige Jan Spanenburg Museum waar hij na zijn pensioenering zelf rondleidingen gaf. Niet te verwonderen dus dat hij een van de mede oprichters was van de latere De Klapekster een hele stap omdat als penningmeester te steunen.

Jaak was ook een fervente trekteller en opnieuw werd hij de man van de cijfers. Nauwgezet vulde hij de aantallen trekvogels die over onze hoofden vlogen in op Spreadsheets. Ik kan me niet inbeelden hoeveel

100den morgenden wij samen in Oktober de zon hebben zien opgaan, of hoeveel borreltjes wij gedronken hebben wanneer er een zeldzaam exemplaar overvloed. Want een levensgenieter was hij.

Maar Jaak was meer dan dat voor de vereniging. Hij was de Pater Familias van de vereniging, indien de term nog niet bestond moest ze voor Jaak uitgevonden worden. Samen met zijn vrouw Ria waren zij zowat de ouders en grootouders van de vereniging, geen wonder dus dat de vereniging in rouw is.

Zelf ken ik Jaak al sinds 1983 toen ik in Meerle kwam wonen en voor mij was hij meer dan een collega natuurbeschermer. Ik beschouw hem als een vriend, een vriend waarop je kon rekenen als je het zelf moeilijk had. Ik wens de Natuurpunters, de hele familie en speciaal Ria veel sterkte voor het verlies van hun Pater Familias, vader en echtgenoot.

Jef Leestmans: oud-voorzitter en vriend

Kuieren
 wat een zalig woordje, kuieren
 Kuieren
 met de handjes op de rug
 Kuieren
 da's het verticale luieren
 Kuieren
 maar vooral niet te vlug
 Ik vind die trage tred
 heeft dat old fashioned chique
 niet dat fanatieke
 maar dat 'kalmpjes-anne' laconieke
 Kuieren
 wat een zalig woordje, kuieren
 In deze wereld van geraas
 en druk gedoe
 Want dat driftige, giftige,
 Ik moet zo nodig
 blijkt au fond toch overbodig
 Kuieren
 c'est tout
 (Toon Hermans)

NACHTVLINDEREXCURSIE IN DEN ELSAKKER

31-07-2009

In de loods van Den Elsakker startte Bart Hoeymans met een demonstratie 'koken met Bart' waarbij hij suiker, confituur, honing, trappist, jenever, ... aan het koken bracht tot een stroperige massa. Sommige nachtvlinders zijn immers verzot op deze zoetstof. Door het smeren van deze smurrie op bomen kunnen andere soorten nachtvlinders worden waargenomen die niet door licht worden aangetrokken.

Na de stroop op verschillende bomen uitgesmeerd te hebben, vertrokken we voor een korte wandeling door het domeinbos de Elsakker waar we al snel een Plakker tegen een boom vonden. Terug aan de loods aangekomen was het al flink donker zodat we de eerste nachtvlinders konden observeren die op het licht van de speciaal geplaatste menglampen afkwamen.

Ook werden de ingesmeerde bomen regelmatig gecontroleerd om drinkende nachtvlinders te bekijken waarbij we ook andere ongewervelden zoals kevers, een Boomsprinkhaan, Pissebedden, ... aantroffen.

Waargenomen soorten :

Bonte grasuil

Piramidevlinder

Plakker

Muisbeertjes

Braamspinner

Huismoeder

Rietvink

Agaatvlinder

Herculusje

Donker klaverblaadje

Sro-uiltje

Koolbandspanner

Donker marmeruiltje

Hyena

Tweestip-Orvlinder

Streepkokerbeertje

Hennepnetelspanner

Zomervlinder

Dennepijlstaart

Rozeblaadje

Haarbos

Eikeprocessievlinder

Kroonvogeltje

Halvemaanvlinder

Zwartvlekdwerghspanner

Weidehalmuiltje

Gouden staartje

Zomervlinder (foto : Wim Verschraegen)

Wim Verschraegen

VLINDERWANDELING WORTEL KOLONIE

2-08-2009

Mm... slecht weer met veel regen, weer pech voor de vlindertelling. Wij toch naar Wortel voor de wandeling en de buien stopte gelukkig. Toch een mooi groepje vlinderfanaten en onder leiding van gids Wim en boswachter Bart, gewapend met vliedernetten en vol goede moed vertrokken we vanuit de Klapekster. Eerst langs de eikendreef zo naar het Bootjesven en het eerste Koolwitje liet zich al zien. Bart ontdekte ook op een boomstam de Boomsprinkhaan die juist eitjes aan het afzetten was, dat was goed meegenomen hé. Gemakkelijk als de boswachter er bij is. Dan kom je nog eens waar je anders niet toegelaten bent. Hij opent alle poorten voor je! De Wim met zijn net in de aanslag was wel in zijn element en bingo de eerste Zandoogjes en Distelvlinders belanden in 't net en de laatste kan je niet naast kijken. De Distelvlinder is wel de vlinder van het jaar. Ze zijn wel met tientallen waar te nemen met zijn fraaie kleuren en tekeningen. Het is hier wel een mooi perceel nu alles en vooral het Koninginnekruid in bloei staat is dit een fijn stukje natuur om in te wandelen. De Bart was wel erg bedreven in het vangen van klein grut, padjes, mini kikkertjes, zelfs een Grote Groene Kikker en heel lief, een klein poelkikkertje, ook sprinkhaantjes en alles gevangen met de blote hand, knip en hij had het voor elkaar.

Via de weg naast enkele vennen waar trouwens enkele Oeverlopermpjes liepen, kwamen we aan de begrazingsweide. Hier konden we het Boomblauwtje en het Icarusblauwtje bewonderen. Ook de Konigspaarden kwamen ook eventjes kennis maken en nu er enkele veulentjes zijn is dat extra mee genomen. En den Bart maar keuteren in de paardestr...op zoek naar wat insecten.

Dan ging het weer verder genietend van alles wat groeit en bloeit, zelfs de rupsen van de Wapendrager en Distelvlinder gezien. Dan vloog er weer een Landkaartje en een Heidelibel langs onze hoofden. Langs de dreef voorbij het groot ven dat beschutting biedt aan vele watervogels richting Bootjesven. Hier al de eerste paddenstoelen, een Hanenkam en de zeldzame Blauwvoetstekelzwam die dit jaar al vroeg op post was! En ja zo ging het weeral stilaan naar ons beginpunt. Ondanks soms wat gedruuppel en het mindere weer toch veel gezien en waargenomen maar vooral genoten van de natuur.

Bedankt Wim en Bart het was de moeite waard hoor!

Groetjes Louisa

WANDELSCHAKEL WÖRTEL KOLONIE

29/08/2009

We zijn weeral zover, de 2de editie van de wandelschakel. Wat gaat de tijd toch snel, en het weder zat ook wel mee wat mooi meegenomen is. Al van 's morgens kon je een geleide wandeling maken of op eigen initiatief gaan wandelen. Wij kozen voor de wandeling in de namiddag. Bij aankomst aan de Klapenster hing er al een prettige sfeer. De kinderen konden zich uitleven op het springkasteel of zich laten grimeren. Wij gingen met Jack op stap met een mooi groepje "schakelaars" en vertrokken langs de prachtige dreef waar je al de eerste tekenen van de komende herfst zag. Een Reuzenzwam en een héél mooi exemplaar trouwens. Aan de rand van de weg. Mannetjes ereprijs die groeit alleen op arme grond.

Via het bos van de Vlaamse gemeenschap naar het altijd mooie Bootjesven, ieder seizoen een beetje anders. Wat verder op een boomstam vonden we een Lakzwam. Aan het Eendeven, waar het water trouwens erg

van gezakt was door de droogte, stond er Tandzaad,

Moerasdroogbloem, Moeraswalstro en dan vonden we weer gallen op een Akkerdistel. Dus voor elk wat wils. Wat verder een gans gebied waar de heide zich kan herstellen en waar Trekrus stond die zijn naam niet gestolen heeft. Ook héél veel Pijpestrootje, teveel vond ik. En zo bracht Jack ons weer naar de vennen van de Castelreese Heide waar op het water enkele Dodaards zwommen die zichtbaar genoten van het zonnetje. Aan de rand zochten enkele Oeverlopermpjes en Kleine pleiertjes naar wat eetbaars.

Onze gids bracht ons ook nog naar een Esdoorn met verschillende Platte en Dikrandtonder-zwammen en aan zijn voet Dodemansvingers (dit zijn wel paddestoelen hoor). Op onze wandeling zagen we ook al vele Russulas en Parasolzwammen. Het belooft een goed paddenstoelenjaar te worden. Dat wordt genieten de komende weken en ik kijk er al naar uit, jullie ook? Zo zat onze wandelschakel er weeral bijna op, eerst nog een ommetje langs het kleine kerkhofje waar er toch altijd een bijzondere sfeer hangt, eventjes een moment van stilte aan deze graven. Het waren tenslotte toch ook mensen en geen nummers.

Terug aan de Klapekster konden we nog gezellig nagenieten bij een hapje en een drankje.

Zo tot hopelijk de 3de editie volgend jaar! Bedankt aan alle medewerkers. Het was weer een toffe bedoening.

Groetjes Louisa

VRIENDEN VAN DE NATUUR

gerimpelde reinette, pippeling,
geprezen roem der voorraadschuren
o om te proeven van uw zuren,
al wat rinsch in uw binnenst hing

gedreven goud met spikkeling
van bruin en van het geel de heerlijkheden;
teeknen waarin naar buiten treden
de weelde en wasdom binnenin.

en van het vlees de vaste glanzen
het helder klokhuis zilverwitte
met de kastanjehouten pitten
opvolgend lot en nieuwe kansen.

J. H. Leopold

EEN KLAPKE MET CHRIS ?!

Natuurpunt heeft in Wortel-Kolonie een volwaardig bezoekerscentrum: De Klapkester.

De Klapkester is nog maar het negende officiële Natuurpunt-bezoekerscentrum in Vlaanderen. Het is vooral omwille van de verdienste van Natuurpunt Markvallei en dankzij de steun van Leader MarkAante Kempen dat we zo ver zijn geraakt.

Met steun van het stadsbestuur van Hoogstraten hadden meer dan vijftig vrijwilligers anderhalf jaar lang hun vrije tijd opgeofferd om een gedeelte van de voormalige landloperboerderij te restaureren en in te richten als bezoekerscentrum. De boerderij behoort toe aan de Stichting Kempens Landschap.

Twee jaar geleden nam Natuurpunt Markvallei De Klapkester in gebruik. Binnen de afdeling nam Koen Verschueren vanaf dan de verantwoordelijkheid voor de dagelijkse werking van de Klapkester op zich. We zijn nu twee jaar verder, en met steun van Leader (Europese steun voor plattelandsontwikkeling), zetten we nu een belangrijke stap vooruit. In de Klapkester maken we werk van de uitbouw van een uitgebreid educatief programma voor lagere en middelbare scholen, maar ook voor groepen en verenigingen.

De Klapkester wordt de uitvalbasis voor allerhande educatieve uitstappen en zal ook tijdens de week geopend zijn voor het publiek. Voor Natuurpunt is dit een belangrijke stap vooruit in de verdere uitbouw van het bezoekerscentrum in Wortel Kolonie.

Vanaf 1 september werkt Chris van Boxel als halftijds personeelslid deze educatieve werkvormen verder uit.

“Het is de bedoeling om op 1 september 2010 met een volwaardige educatief programma te starten. In de loop van dit schooljaar zullen we af en toe al eens het één en ander uittesten. Eerst komt er een nestkastenproject. Later werken we een educatief rugzakkenproject uit en tegelijkertijd maken we ook werk van een digitale erfgoedwandeling. Het is onze bedoeling om alle aspecten van de kolonie, dus niet alleen het aspect natuur, in ons aanbod op te nemen.”

Wie is Chris van Boxel?

Chris van Boxel woont in Meersel-Dreef, met haar man Drej en de kinderen Nina en Jef. Meer dan vijftientig jaar gaf ze les in het gemeentelijk lager onderwijs. Op zoek naar een nieuwe uitdaging kwam ze terecht bij de vacature in bezoekerscentrum De Klapekster.

Chris kent de Klapekster en ze kent Natuurpunt Markvallei omdat ze ook van dichtbij betrokken is bij de werking van onze afdeling en bij de opbouw en herinrichting van de Klapekster. Ze is vooral blij dat ze haar ervaring in het onderwijs nu kan gebruiken bij de uitwerking van de educatieve projecten en in de toekomst hopelijk ook bij de ontvangst van de verschillende groepen.

Blij is ze ook om te mogen werken met zo'n uitgebreide en enthousiaste vrijwilligersgroep.

In de beginperiode is het natuurlijk een beetje zoeken. Maar ze heeft de spreekwoordelijke koe behoorlijk bij de horens gevat.

De Klapekster was tot op heden enkel op zondagnamiddag open. Nu is het bezoekerscentrum ook open op donderdag, vrijdag en zaterdag, telkens van 13 tot 17 uur. "Iedereen is er welkom. We proberen zoveel mogelijk informatie te verschaffen. Voor groepen organiseren we geleide wandelingen in de kolonie of in het Jan Spannenburgmuseum. Scholen die geïnteresseerd zijn in ons educatief aanbod mogen alvast contact opnemen." www.natuurpunt.be/markvallei

Je kan Chris binnenkort bereiken in de Klapekster via het telefoonnummer 03 298 89 76. Via mail is Chris ook bereikbaar:

Maar gewoon even binnenspringen in de Klapekster kan natuurlijk ook.

CURSUS GEOLOGIE

De basiscursus geologie van Natuurpunt Educatie formuleert een antwoord op een hele reeks vragen. Hoe is de Aarde ontstaan? Heeft de Aarde er steeds uitgezien als vandaag de dag? Hoe ontstaan bodem, zeeën, bergen, vlaktes en dalen? Welke rol speelt water hierbij? Hoe zijn bijvoorbeeld Vlaanderen of de Ardennen ontstaan? Hoe komt het dat in Vlaanderen niet overal hetzelfde bodemtype voorkomt? Aan de hand van deze en nog vele andere vragen krijg je gaandeweg inzicht in de wondere wereld van de geologie. Bovendien legt de basiscursus Geologie de link met ecologie en wordt verklaard waarom bepaalde levensgemeenschappen en organismen voorkomen op specifieke plaatsen.

Lesgever is Hans Vermeulen.

Theorie : De Klapekster

Woensdag 13 januari van 19.30 u tot 22.30 u

Woensdag 20 januari van 19.30 u tot 22.30 u

Praktijkles :

Zaterdag 30 januari aan het Blak te Beerse van 09.00 u tot 12.00 u

Kostprijs : 15 EUR voor leden, 18 EUR voor niet leden

(inclusief cursusboek, 64 blz)

Inschrijven voor 1 januari bij Wim Verschraegen
(Verschraegen.wim@telenet.be)

FOTOTENTOONSTELLINGEN DE KLAPEKSTER

Vanaf begin oktober kan je naar jaarlijkse gewoonte natuurreisfoto's van onze leden bekijken.

Begin februari zullen deze vervangen worden door **Lentefoto's**.

Deze foto's kunnen tot 20 januari doorgestuurd worden naar verschraegen.wim@telenet.be

LEZINGEN WINTER 2009-2010

2 oktober 2009

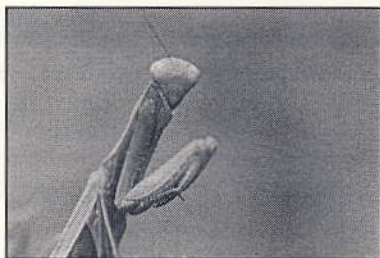
Vogels, insecten, zoogdieren uit eigen streek - Paul van Rooy

Paul Van Rooy is afkomstig uit Wechelderzande, maar woont al jaren in Scherpenheuvel. Hij is internaatsopvoeder in het Klein Seminarie en startte amper twee jaar terug met fotografie. Het werd al snel een passie. Vele vrije momenten brengt Paul in de natuur door, ook in de Noorderkempen. Het resultaat van zijn passie wil hij met ons delen. Zelf omschrijft hij zijn fotowerk: "Met mijn fotografie tracht ik op een creatieve manier de expressie van beelden in de natuur vast te leggen. Ik probeer de natuur, in de meest ruime zin, op een respectvolle manier te benaderen en ontdekken." Als Kempenaar staat Paul echter met beide voeten op de grond. Zelf doet hij vrij bescheiden over zijn fotografie, maar het resultaat mag gezien worden.

16 oktober 2009

Gaume - Ingrid Brosens/Wim Verschraegen

Ingrid en Wim bezoeken jaarlijks de Gaume. Dit zuidelijkste deel van België heeft een uitstekend microklimaat waar vele vlinders, kalkminnende planten en orchideeën voorkomen. Tijdens deze lezing komen naast vele natuurfoto's ook enkele culturele bezienswaardigheden aan bod en dit zowel in het Belgisch grondgebied als in de omliggende Franse dorpjes.

(foto : Wim Verschraegen)

30 oktober 2009

Dominicaanse republiek - René Sprangers

Eén van de projecten van de Vlaamse ngo Wereldsolidariteit is een jaarlijkse ervaringsreis naar één van haar 32 partnerlanden. In november 2008 had deze reis de Dominicaanse Republiek als bestemming. Voor vele duizenden Vlamingen een zalig vakantieoord met de mooiste stranden van het Caraïbisch gebied.

Verder is het ook het buurland van het straatarme Haïti. Maar hoe verloopt het dagelijks leven voor de gemiddelde Dominicaan. En hoe overleven de Haïtianen die in het verleden naar de Dominicaanse Republiek werden getransporteerd voor het zware werk in de suikerrietplantages. Plantages die inmiddels voor een groot deel verdwenen zijn.

Twintig mensen uit de provincie Antwerpen namen deel aan deze veertiendagenreis. De powerpointpresentatie geeft een beeld van de reis en van de werking van de 4 Dominicaanse en 2 Haïtiaanse partners waarmee wordt samengewerkt.

13 november 2009

Noorwegen - Bart Hoeymans/Rob Koeken

Kroatië - Rob Koeken/Eline Van Bavel

Noord-Italië - Gie Segers/Jee Van Look

Rob en Bart trokken deze zomer met hun rugzak in het Noorse nationaal park "Hardangervidda" van noord naar zuid.

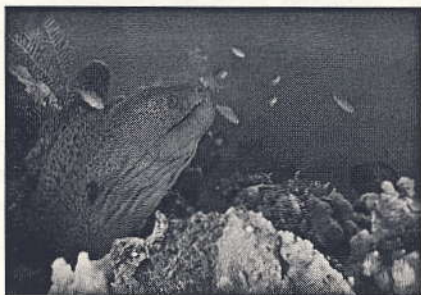
Rob en Eline bezochten tijdens hun huwelijksreis in Kroatië 4 nationale parken en nog enkele andere bezienswaardigheden.

Een tocht met 3 zussen en 2 schoonbroers waarbij een lus door Noord-Italië werd gemaakt. In het Val d'Aosta bezochten ze alpenweiden en genoten van de fauna en flora. Van de Alpen verder naar de Piëmonte waar van de ongerepte natuur en de grenzenloze gastvrijheid werd genoten. Nadien werd de natuur en cultuur van de Cinque Terre aangedaan om ze te eindigen aan het Comomeer.

27 november 2009

Ervaringen van een Onder Water fotograaf – Rudi Rombouts

Rudi Rombouts is een sportduiker die al jaren bezig is met het fotograferen onder water. Tijdens de lezing leert hij ons wat meer over de problemen met het licht, de kleuren en het zien onder water. Tevens geeft hij een beetje geschiedenis over oude en nieuwe onderwatercamera's. Vele onderwaterfoto's zullen aan bod komen die verder besproken worden.

(Foto : Rudi Rombouts)

11 december 2009

Natuurfotografie, een wereld van tegenstellingen - Kobe Van Looveren en Erwin Christis

Creative Nature neemt je mee op stap in een wereld vol tegenstellingen! Of ze dieren, planten of landschappen fotograferen, de fotografen van Creative Nature proberen steeds het onzichtbare zichtbaar en het ontastbare tastbaar te maken.

(Foto : Erwin Christis)

De presentatie bestaat uit drie delen :

Looking beyond the obvious

Als fotograaf probeer je net datgene te zien waar anderen omheen kijken. Je tracht het onzichtbare zichtbaar te maken. Maar hoe doe je dat? Want in tegenstelling tot het beheersen van de fototechniek, is natuurfotografie niet iets wat je in een duidelijk kader kan steken. Natuurfotografie reikt dan ook verder dan alleen maar kennis over natuur en fototechniek. Natuurfotografie is een filosofie. Een natuurfoto is een emotie.

Van hooibeestje tot lepelaar

Het verhaal achter de foto's van dieren. Waarom, hoe, waar en wanneer? Een blik achter de schermen van een boeiend onderdeel van de natuurfotografie, balancerend tussen kunst en documentaire.

In het spoor van de natuur

Een beeldende ontdekkingstocht door Belgisch Limburg met als hoogtepunt het Nationaal Park Hoge Kempen. De beelden van uitgestrekte heidegebieden en bossen, rivieren, kabbelende beken, moerassen en vennen, doorspekt met opnames van planten en dieren geven een impressie van één van de natuurrijkste streken in Vlaanderen. De presentatie is een eerbetoon aan alle mensen die zich in Vlaanderen vrijwillig en belangeloos blijven inzetten voor het behoud van aantrekkelijke landschappen en beleefbare natuurgebieden ... voor nu en voor later. Het is een signaal aan de wereld dat ook in ons welvarende en verstedelijkte Vlaanderen een belangrijke rol voor natuurbehoud is weggelegd, voor het welzijn van de natuur en onszelf.

8 januari 2010

La Brenne – Bart Royens

14 dagen heeft de familie Royens geleefd als “God in Frankrijk” op de boerderij bij Louis en Majit in Azé, vlak bij Ciron. Ruimte was er genoeg voor iedereen. Het domein strekt zich immers uit over 250 ha met daarin 2 meren van 10ha. Na een fikse wandeling of een bezoek aan een marktje konden de kinderen hun energie nog kwijt in één van de meren met op de achtergrond vissende witwangsternen, kleine en grote zilverreigers, purperreigers en een jagende bruine kiekendief. La Brenne is immers een vogelparadijs bij uitstek.

De boerderij bleek een goede uitvalsbasis om ook eens “La petite Brenne” te verkennen aan de overkant van de Creuse. Een ander landschap opende zich met kalkrotsen waartussen de Creuse en de Anglin zich een weg zoeken, ideaal voor een portie dammen bouwen voor de kinderen maar ook voor een plotse confrontatie met een vliegend hert en een das.

22 januari 2010**Spitsbergen – Riet en Lut De Strooper**

Een grote circumnavigatie van Spitsbergen met het expeditiezeilschip 'de Noorderlicht'.

Het doel was de verschillende types landschappen te ontdekken waardoor getracht zal worden een totaal beeld te kunnen geven van de Arctische wereld.

5 februari 2010**Zuid-Afrika – Stijn Leestmans**

Dit geweldige land op een paar regels beschrijven is onmogelijk. Wat Zuid Afrika vooral typeert is de ongelooflijke verscheidenheid aan landschappen, de prachtige en ongerepte natuur, de vriendelijke mensen en de uitstekende keuken. Dat zwart en blank wel samen iets kunnen opbouwen, wordt hier dagelijks bewezen en het is de smeltkroes die Zuid Afrika zo boeiend maakt. Zuid Afrika is een land met ongekende vakantiemogelijkheden op het gebied van cultuur, natuur en avontuur.

Gezien de grote van Zuid Afrika hebben wij gedurende onze drie weke durende reis alleen het noordoosten van het land bezocht, waar het Krugerpark, de Drakensbergen en de kust van de Indische oceaan op het programma stonden.

alle lezingen

Locatie : Bezoekerscentrum De Klapekster,
Kolonie 41, 2323 Wortel

Aanvang : 20.00 u

Meer info : Wim Verschraegen (verschraegen.wim@telenet.be)

OP STAP MET... NATUURFOTOVERKROEP MARKVALLEI

Vooraan gaan we met de fotoverkroep 4 keer per jaar gezamenlijk fotograferen. Al doende kunnen we veel van elkaar leren;

Een eerste keer gaan we op stap in Wortel-kolonie op zondag 18 oktober waarbij we vooral ook zullen hebben voor de herfsttaferelen : paddenstoelen, herfstbladen, herfstvruchten,

Iedereen van harte welkom !

Wim verschraegen

DAG VAN DE NATUUR BONTE KLEPPER – 22/11/2009

In een niet al te ver verleden namen we met Natuurpunt Markvallei deel aan de Dag van de Natuur. De laatste keer gebeurde dat overigens in een natuurgebied van ANB in Rijkevorsel. Op vraag van het Rijkevorselse gemeentebestuur nemen we de draad terug op. In het Natuurpuntreservaat De Bonte Klepper zullen we op 22 november de handen uit de mouwen steken. We verwachten hele gezinnen, want JNM zorgt ook voor kinderanimatie. Om 14 uur vangen we iedereen op aan de brug over het kanaal op de baan Rijkevorsel-Malle. Van daaruit rijden we dan verder naar de ingang van De Bonte Klepper. Uiteraard hebben we naast het werk ook oog voor de prachtige natuur in dit gebied.

We zorgen wel voor materiaal, maar als je kan breng je best ook zelf wat harken, rieken, een spade en werkhandschoenen mee.

de bonte klepper

De Bonte Klepper is het belangrijkste Natuurpuntgebied in de gemeente Rijkevorsel. En toch is het bij onze leden iets minder bekend. Dat komt omdat onze buurafdeling, Natuurpunt Voorkempen, het gebied beheert. De Dag van de Natuur wordt dus ongetwijfeld een mooie gelegenheid om kennis te maken. We laten jullie alvast watertanden.

Op de rand van ons werkingsgebied, op grondgebied Rijkevorsel, en begrensd door het kanaal en het ANB-natuurgebied De Volharding, liggen 7 ha heide, vennen en bossen: de Bonte Klepper.

In januari 2008 maakte onze afdeling een

zondagswandeling in de Bonte Klepper. Op zondag 22 november steken we er de handen uit de mouwen.

In 1992 verkreeg De Wielewaal dit unieke terrein door een schenking en een enthousiaste ploeg natuurliefhebbers stak de handen uit de mouwen om de schaarse heidevegetatie tot nieuw leven te brengen, om de boomopslag (berk en wilg) terug te dringen en om een verland ven opnieuw het uitzicht en de omvang te geven die op de 18de-eeuwse Ferrariskaart te vinden was. Reeds na luttele jaren was het resultaat van deze arbeid duidelijk zichtbaar: naast de oevers van het ven en op de geplagde stukken in de heide bloeien Kleine Zonnedaau, Witte en Bruine Snavelbies, Moeraswolfsklauw, Veenpluis en uiteraard Dopheide en Struikheide. Speciale aandacht verdient het Klein warkruid, een eerder zeldzame parasiet op heide. Ook dit plantje lijkt zijn biotoop stelselmatig verder uit te breiden. In de vijver broeden jaarlijks 2 koppeltjes Dodaars en in de omringende vegetatie verblijven Rietgors, Tuinfluiter, Gekraagde Roodstaart, Boompieper en Kleine en Grote Bonte Specht. Een bijzonder rijke vertegenwoordiging van libellen en juffers trekt ook predators aan en in de zomer smullen de Boomvalken van deze gedekte tafel ! De Bonte Klepper (een oud-Kempische naam voor Grauwe Klauwier) heeft belangrijke burens : de Volharding ,in eigendom van ANB, is een gebied met heel wat kweekvijvers voor vis, en met een enorm vogelbestand en iets verder ligt het Klokkeven (nog steeds in privé-bezit). Meer dan 100 ha natuurgebied, niet vrij toegankelijk, zorgen voor de noodzakelijke rust voor onze roofvogels: Havik, Sperwer,Torenvalk en Buizerd bezoeken geregeld het kleine natuurgebied. Ook op archeologisch vlak heeft de Bonte Klepper al enkele geheimen prijsgegeven: silex pijlpunten en vuistkeien werden bij de aanleg van het ven opgegraven, wat bewijst dat onze voorouders hier op jacht gingen. (bron: website Natuurpunt Voorkempen)

GESCHENKENBEURS DE KLAPEKSTER – 20/12/2009

Natuurpunt Markvallei organiseert op zondag 20 december voor de derde keer een geschenkenbeurs in bezoekerscentrum De Klapekster. Bij de organisatie wordt nauw samengewerkt met Oxfam Wereldwinkel uit Hoogstaten.

De geschenkenbeurs is de ideale gelegenheid om (h)eerlijke eindejaarskoopjes te doen. En net als vorig jaar zorgen we er voor dat we in de rand van de beurs een aantal aantrekkelijke activiteiten organiseren. Het begint allemaal om 10 uur, omstreeks 18 uur willen we de beurs sluiten. We verwachten verkoopsstandjes van Oxfam, Velt, Amnesty International en een aantal derdewereldprojecten. Natuurpunt is natuurlijk ook zelf aanwezig met een aantal typische producten uit de Natuurpuntwinkel.

Kinderen en volwassenen kunnen zelf hun nestkastjes in mekaar timmeren en we zorgen ook voor de bijzonder aantrekkelijke voedertaarten voor vogels. Wereldwinkel Hoogstraten verzorgt naast de verkoopstand ook enkele workshops en er kan ingeschreven worden voor een wijnproeverij. Hou de website en de media in de gaten voor meer nieuws over de geschenkenbeurs. Noteer 20 december in de agenda's.

PADDENSTOELENWANDELINGEN

Het succes van de plantenwandelingen indachtig, vinden we het geen slecht idee om iets gelijkaardigs te organiseren rond paddenstoelen.

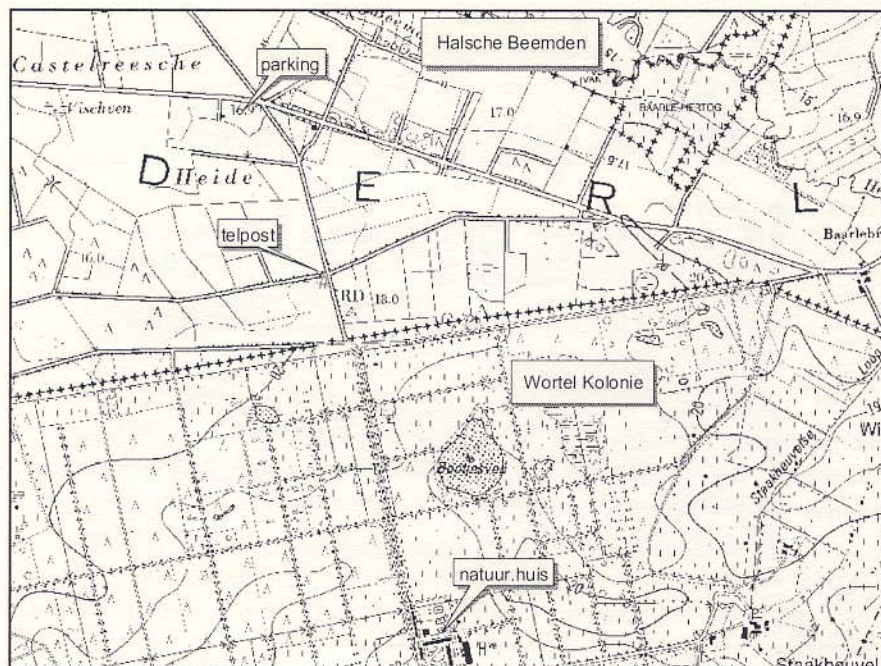
Paddenstoelen zijn niet alleen mooie en mysterieuze verschijningen. Er zijn zo'n 4000 soorten paddenstoelen in Vlaanderen. Veel soorten zijn goede indicatoren voor de kwaliteit van onze natuur.

We willen iedereen de kans geven om die paddenstoelen beter te leren kennen. In het verleden organiseerden we al een paddenstoelencursus, maar nu gooien we het over een andere boeg. Gezamenlijk gaan we op verkenning, met onze naslagwerkjes in de aanslag proberen we samen de namen van de verschillende paddenstoelen op te zoeken. Op die manier blijf je immers de naam ook het langst onthouden.

We selecteerden een aantal momenten in de meest paddenstoelrijkste maanden van het jaar. Iedereen is welkom om de paddenstoelenwereld te verkennen.

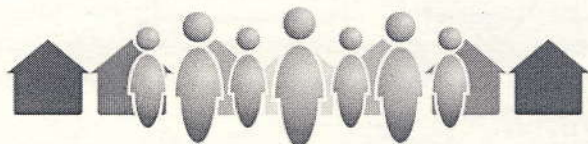
TREKTELPOST CASTELREESCHE HEIDE

Iedere dag vogeltrektellingen in oktober en iedereen meer dan welkom,
Vaak ook in september !

Volg ook de dagelijkse tellingen op : www.trektellingen.nl en ga dan naar
de trektelpost 'Castelreese Heide'

KLIMAATWIJKEN 2009-2010

Klimaatwijken

Wacht niet op mirakels om energie te besparen

Vorige winter hebben jullie al kunnen kennismaken met het concept "klimaatwijken". Een aantal gezinnen van Natuurpunt Markvallei hebben toen reeds deelgenomen en samen zo'n 15% energie bespaard.

De bedoeling van klimaatwijken is om via eenvoudige tips en maatregelen toch energie te sparen. Geen dure investeringen, maar kleine gedragsveranderingen die het verschil kunnen maken.

Wil jij ook mee het verschil maken en proberen of ook jouw energiefactuur naar beneden kan? Of heb je al meegedaan en wil je trachten het nog beter te doen? Geef je dan voor 10 oktober op bij Ingrid Brosens (ingridwim@hotmail.com of 03 314 47 75). Het milieu zal je dankbaar zijn!

Voor meer info surf eens naar www.klimaatwijken.be

natuurpunt
Markvallei

WELKOM in het bezoekerscentrum DE KLAPEKSTER

**Elke zondag open
vanaf 13 uur tot 18 uur**

**Donderdag, vrijdag en zaterdag open
vanaf 13 uur tot 17 uur**

Verenigingslokaal Natuurpunt Markvallei en

JNM Markvallei

Drankgelegenheid/terras

Jan Spannenburgmuseum

bezoekersruimte

tentoonstellingen

cursussen

lezingen

vergaderingen

Contact

Natuurpunt : Drej Oomen – 03/315.02.45

De Klapekster : Koen Verschueren – 03/314.24.15

OUDE WIELEWAAL ANEKDOTE(S) WATER...LOPEN

Weeral op een zomers Texel's kamp,... want het was een jaarlijkse gewoonte geworden !

Op een avond, na een zevensgangen-menu, hadden we een wandeltocht gepland naar de vuurtoren van De Koog (het kan ook een ander plaatsje geweest zijn...,maar ik weet zeker dat het naar een Vuurtoren was !.)

Bij vertrek was het nog redelijk licht, maar bij de terugtocht ... stond de maan in 'Spaarstand' geschakeld.

Door het speels gedrag onderweg van de mannen (en meisjes), werd het al ruim laat die avond, en de.... jef (Zjef Leestmans !) zegt,... mannen, we moeten hier ergens naar links,..... want anders geraken we verder en verder van kant.

De Jef kon het tenslotte weten als ervaren Texel-Specialist, ...en naar de Jef, als leider, luisterden we naar goede gewoonte, en opvoeding....
ALTIJD BLINDELINGS!

Allemaal goed en wel,..... maar links,... glimmende een vervaarlijk uitziende, brede, gracht,.... slingerend door de duinen.....
weerkatst door het spaarzame Maanlicht.

Waarschijnlijk....., zegt de Jef,.... hebben we het bruggeske onderweg al gemist en zijn we d'er al voorbij gelopen,..... dus mannen... (en meisjes dus), hier MOETEN we er over....

Gelukkig..... hadden we in ons midden ne snuggere,.... en hij ging, met zijnen gevonden, stevige, lange stok,..... die beek eens peilen,..... of onze botten het wel konden hebben,..... anders moesten we er al 'stokspringend' (zoals gebruikelijk in Noord Holland), ieder om beurt, over geraken volgens hem.

Hij peilde,gevolgd.... door een doffe bonk,..... volgens mij ist nie diep, mer int midden weet ik het nie ?.... Ik denk wel da we der makkelijk over kunnen,zelfs mej sloeffen .

Naast mij hoorde ik nog ene (nen tweede snuggere dus), mompelen,..... hoe kan da nauw,.... das kaaihard....., en tee niej gevrozen.....

Alle moed bijeen gescharreld,.... en aanstalte gemaakt om de overtocht te wagen, riep ik nog juist op tijd....OPGEPAST,.... der komt ne fietser aan..... (volledig uitgerust met VOOR- en ACHTERLICHT!).

Jullie raden het al hé,..... ja,ja, Mac Adam, was ook al op Texel langs geweest....., en toen konden we toen snel en droog terug geraken.

Groetjes,
Leo Van Den Heuvel

NATUURPUNT HERFSTRECEPTEN

Dit najaar kan je op de website van natuurpunt een aantal herfstrecepten vinden. Hierbij alvast een voorsmaakje...

Mis je bepaalde ingrediënten? Neem eens een kijkje tussen ons aanbod van de plantgoedactie. Na een paar jaar heb je je eigen oogst.

sleedoorngelai of -siroop

- Pluk 2 kg sleedoornavruchten en was ze. (na de vorst of vries ze eerst in)
- Giet er 1 l water op en laat zachtjes tot aan de kook komen.
- Doe alles door een neteldoek.
- Doe 0,5 kg suiker bij 1l sap.
- Doe er een bindmiddel bij
- Als je enkel de suiker toevoegt zonder bindmiddel heb je siroop.

OPSPORING VERZOCHT !

Nu we even terugblikken durven we zeker niet meer zeggen dat er geen zomers meer zijn. Komkommertijd was het ook niet echt ... Voor de Minister van Justitie zeker niet met al die ontsnappingen uit de gevangenissen en de al dan niet terechte beschuldigingen bij de 'hoge pieten' bij justitie.

Ook voor Choufke was het een bewogen zomer! Toen we hem half juli verkommerd in onze kofferbak vonden, dachten we dat hij daar drie dagen opgesloten zat, maar het bleek nog erger te zijn. Tussen zijn deugdoend verblijf in Dourbes en zijn bevrijding in Wijnegem heeft het ventje nog meer afgezien. Hij wilde er niet veel over vertellen maar 't was niet niks!

Na enkele dagen voelde hij zich hier al veel beter en was hij veel bezig in ons kruidentuintje en soms stond hij op de tuintafel te dansen. Soms had hij ook zin om met ons mee te gaan. En toen is het misgelopen. Eind augustus ging hij mee naar het jaarlijkse "Bollekesfeest" in Antwerpen. (Het bollekesfeest is een promotiemarkt voor Antwerpse streekprodukten)

Het ventje holde van het ene naar het andere kraampje om van alles te proeven. Hij was niet te houden en toen is het gebeurd; in de drukte zijn we hem kwijtgespeeld! Overal gezocht en navraag gedaan maar zonder resultaat... we zijn er niet gerust in. Dat ventje kent de gevaren van de

koekenstad niet en de verleiding komt daar niet alleen van de koekskes en de bollekes... We hopen maar dat hij niet in verkeerde handen valt en dat we vlug iets van hem te horen krijgen.!!!

Jeanne en Frans

SNAKEN VAN DE NATUUR

een dode mol

Een dode mol
in haar jaszak,

een zachte aardse mol,
ach,

haar moeder vond dat vies,
en zij zei,
een zachte mol,
voel maar,

en vies,
ach nee,
als er witte wormpjes
uit komen,
dat is pas vies,

nu nog
een zachte mol,
voel maar.

Leendert Witvliet

JNM Markvallei

SEPT.
2009

foto Sref B.

Een nieuw werkjaar, een nieuw begin.

September, de maand van het afscheid nemen van de grote vakantie en het herstarten van het nieuwe schooljaar.

Maar ook tevreden kunnen terug kijken op een afdelingskamp en vol verse moed en energie kijken richting het nieuwe werkjaar. En dat werkjaar zal op gang geschoten

worden op zondag 20 september 2009 in Wortel Kolonie met de startdag.

Uiteraard stopt het niet bij die ene activiteit. In oktober gaan we op tocht onder leiding van Vincent, Berten en Nick. voor november staat er een sporentocht op het programma onder de waakzame ogen van Arnold, Lysander en Tinne Van Aert. Een weekje later gaan we dan een spel spelen dat door Stephanie,

Lore en Nina wordt georganiseerd. En dan zitten we al aan december en staat er het sinterkerstfeestje op het menu.

Jawel, we hebben weer heel wat activiteiten voor onze leden.

Hopelijk tot op de startdag en tot ziens!

jullie voorzitter,
Arnold Wittenberg.

www.jnm.be/markvallei

Slijmerige slakken of de doorzetters in de natuur?

Het boerenknooppje, het genaveld tonnetje, de haverkorrel, de korenkorrel, het speldenknooppje en het mostonnetje doen je waarschijnlijk denken aan rare voorwerpen op de boerderij. Dit artikel gaat echter over iets totaal anders. Bovenstaande benamingen zijn soorten van een groep die iedereen kent, maar waar weinig mensen meer belang aan hechten. Ze zijn slijmerig, kruipen overal op, in en tussen en worden de "traagsten onder de dieren" genoemd. Inderdaad, dit artikelje gaat over slakken.

Traag en slijmerig.

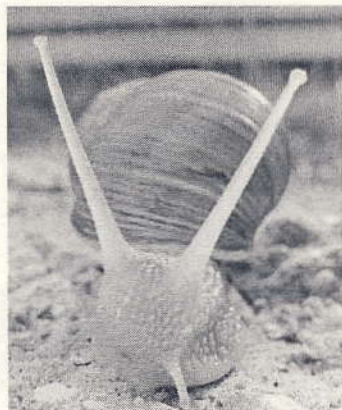
Als je iemand vraagt om een slak te beschrijven somt hij waarschijnlijk eerst deze twee eigenschappen op. Door het ontbreken van poten kan een slak zich niet erg snel voortbewegen. De grootste soorten van ons land, de wijngaardslak en de grote aardslak geraken op één dag (of nacht) slechts enkele meters verder, de kleinere soorten halen slechts enkele decimeters. Slakken moeten zich verplaatsen met golvende spierbewegingen van hun "voet", de onderkant van hun lichaam. Probeer zelf maar eens om je enkel met je borst- en buikspieren voort te bewegen, zonder je armen of benen te gebruiken, dan weet je waarom ze niet zo snel zijn.

Om toch makkelijker ergens te komen, zijn ze slijmerig. Een kliertje aan de voorkant van hun voet scheidt dit slijm af, zo moeten ze minder moeite doen om voort te kruipen. Het slijm zorgt er ook voor dat ze zich niet verwonden als ze over scherpe voorwerpen als glasscherven kruipen.

Lysander Fockaert.

lysanderfockaert@hotmail.com

Hongerige diertjes.

Slakken voeden zich voornamelijk met rottende plantendelen en afval. Sommige soorten eten ook graag zwammen en schimmels en enkelen wagen zich aan verse planten. Deze enkele zijn de soorten die het meest gekend zijn omdat ze graag in groentetuinen leven. Voorbeelden zijn de tuinslakken, de wegslakken en de wijngaardslakken. Er zijn ook enkele vleesetende slakkensoorten, zoals de schildslak die zich voedt met regenwormen en de glansslak die andere slakkensoorten op het menu heeft staan.

Pijlen van liefde.

Slakken zijn hermafrodit, dat wil zeggen dat ze zowel mannetje als vrouwtje zijn. Het gevolg hiervan is dat twee volwassen slakken steeds met elkaar kunnen paren. De paring gebeurt meestal 's nachts. De twee slakken kronkelen rond elkaar en betasten de ander met hun tentakels. Sommige soorten doen dit terwijl ze aan een slijmerige draad in een boom hangen. Andere soorten, zoals de wijngaardslak en zijn verwanten, planten een pijl, die gemaakt is van kalk uit hun ingewanden, in elkaars lichaam. Daarna wordt er een zaadpakketje doorgegeven en worden de eitjes bevrucht. Na enkele dagen worden de eitjes, soms voorzien van een

Een wereld van licht en donker.

Slakken hebben een heel andere kijk op de wereld dan ons. Hun ogen, die bovenop de intrekbare tentakels zitten, zijn veel zwakker dan de onze en kunnen enkel licht en donker onderscheiden. Veel soorten gebruiken hun ogen helemaal niet, omdat ze nachtdieren zijn. Horen kunnen ze ook al niet. Slakken hebben dan weer een veel betere tast- en reukzin. Ze voelen met het onderste paar tentakels, die bijna nooit stilstaan. Ze gebruiken hun reukorganen, die vlakbij de tentakels zitten, om voedsel te zoeken.

Ademen doen ze niet met hun mond of reukorganen, zoals de mens met de neus of mond, maar met de ademopening. Dat is de kleine opening die je bij naaktslakken kan zien aan de zijkant van het

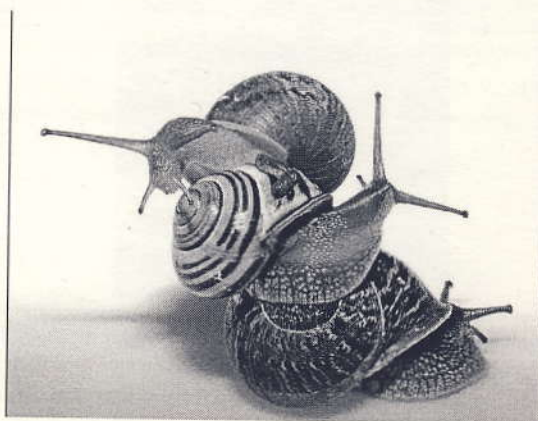
Meer over slakken.

Slakken bestaan voor 95% uit water, daardoor hebben ze er veel van nodig. De huisjes van huisjesslakken zijn waterdicht om hen te beschermen tegen uitdroging.

De meeste slakken worden maar één jaar oud, ze sterven vaak na de voortplanting. Sommige grotere soorten, zoals de tuinslak en de wijngaardslak kunnen meerdere jaren overleven, soms wel tot vijf jaar.

bron:

Land- en zoetwatermollusken van de Benelux met verspreidingskaarten van België - Rik Devriese, Thierry Warmoes en Bart Vercoutere, uitgegeven door de Jeugdbond voor Natuurstudie en Milieubescherming.

ondoorzichtige harde kalkschaal, in de grond, onder stenen of in rottend hout gelegd. Bij sommige soorten komen de jonge slakken onmiddellijk uit het ei als ze gelegd zijn, deze soorten worden eierlevendbarend genoemd. Bij andere soorten komen de jongen uit het ei als ze nog in het lichaam van het volwassen dier zitten, deze soorten zijn levendbarend.

het midden van het schild bevindt. Hij heeft geen laterale banden, dit zijn banden die over het schild lopen van voor naar achter en rondom de ademopening.

De grote (of gewone) wegslak.

Deze naaktslak is de bekendste van allemaal, het is de grote, roodbruine slak die je vaak ziet als het net geregend heeft. Hij is te herkennen aan de witte voetzool en de ademopening die zich voor

De wijngaardslak.

De wijngaardslak.

Dit is de grootste huisjesslak van België. De schelp kan tot vijf centimeter breed worden en heeft een geelbruine tot roodbruine kleur. Ze zijn vooral te vinden in struikgewas.

De tuinslak.

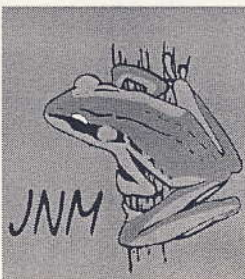
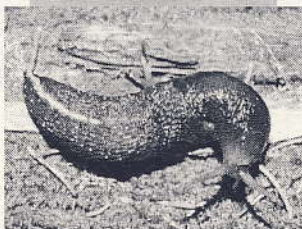
De witgerande en de gewone tuinslak zijn huisjesslakken die, zoals de naam zegt, vaak te vinden zijn in tuinen. De huisjes zijn tussen de 14 en de 18 millimeter breed en hebben vaak donkere banden over de hele schelp.

De tuinslak.

De zwarte aardslak.

De zwarte aardslak is een naaktslak die tot 25 cm lang kan worden. Hij is te herkennen aan de lichte streep die begint bij de staart en ergens halverwege de rug stopt. De voetzool is zwart met een lichte band in het midden. De kleur van het dier is meestal zwart, maar kan ook donkerbruin zijn. Deze naaktslak komt vooral voor in grote loofbossen.

*Voorzitter /
contactpersoon /
vormingsverantwoordelijke & redacteur -
esthetisch
verantwoordelijke :
Arnold Wittenberg
*Secretaris /
natuurhistorisch

verantwoordelijke /
milieuverantwoordelijke
/ afgevaardigde
jeugdraad &
webmaster: Lysander
Fockaert
*Penningmeester /
iniverantwoordelijke /
natuurhistorisch
verantwoordelijke /

redacteur: Jasper
Adriaensen

*Matras &
iniverantwoordelijke:
Vincent Smeekens
*Piepverantwoordelijke:
Tinne Van Aert
*Piepverantwoordelijke:
Stephanie Smeekens

artikeltjes

JASPER.ADRIAENSEN@HOTMAIL.COM

Bedankt aan Lysander Fockaert om
een artikeltje te schrijven!

Volgende pinituit: een interview met
onze BOVO (bondsvoorzitter)
Dorien Pelckmans.

CONTACTGEGEVENS ANDERE VERENIGINGEN

JNM MARKVALLEI Arnold Wittenberg Gestelsestraat 22 2321 Meer ☎ 03 315 00 17 arnoldwittenberg@gmail.com	VELT NOORDERKEMPEN Jan Horsten Grote Plaats 33 2323 Wortel ☎ 03 314 22 55	VMPA HOOGSTRATEN Jack Govaerts Donckstraat 12 2321 Meer ☎ 03 315 71 85 jack.govaerts1@telenet.be
--	--	---

CONSERVATORS NATUURGEBIEDEN

HALSCHE BEEMDEN (MIND.) ASCHPUTTEN (MEER) FRANKENBERG (MEER) Jack Govaerts Donckstraat 12 - 2321 Meer ☎ 03 315 71 85 jack.govaerts1@telenet.be	PATERSWIEL (MRS-DR.) Drej Oomen zie hoger
	LANGE BEEMDEN (HOOGS.) Stijn Leestmans zie hoger

CONTACTPERSONEN WERKGROEPEN NATUURSTUDIE

VOGELWERKGROEP Stijn Leestmans zie hoger	PLANTENWERKGROEP Jack Govaerts zie hoger
WERKGROEP ONGEWERVELDEN Bart Hoeymans zie hoger	AMFIBIEËN-, REPTIELEN- EN VISSSENWERKGROEP Bart Hoeymans zie hoger
ZOOGDIERENWERKGROEP Dimitri Van Pelt Moerstraat 48 - 2320 Hoogstraten ☎ 0476 90 72 49 dimitri.vanpelt@ua.ac.be	WERKGROEP NATUURFOTOGRAFIE Wim Verschraegen zie hoger

WEBSITES NATUURWERKGROEP MARKVALLEI

Website Natuurpunt Markvallei:	http://www.natuurpunt.be/markvallei
Website JNM Markvallei:	http://www.jnm.be/markvallei
Foto's activiteiten NP Markvallei:	http://activiteitenmarkvallei.spaces.live.com
Foto's werken De Klapekster:	http://natuurhuis.spaces.live.com
Foto's Reservaten in de Markvallei:	http://natuurgebiedenmarkvallei.spaces.live.com

STEUN ONS

RESERVATENFONDS 523-0453829-41
--